

Nekrológy a spomienky

† Mgr. Magdaléna Záborská (* 7. 7. 1930 – † 20. 3. 2012)

Na jar toho roku, keď sa prebúdza príroda a začala chrliť už tie pestrejšie farby života, práve vtedy nás opustila ilustrátorka populárnych botanických prác, Mgr. Magdaléna Záborská. Milovala kvety, ale v plnej kráse ich už na Zemi nevidí. Azda už len tam, kde je vždy jar a leto. Narodila sa v Pohraničiach pri Nitre, kde bola už od detstva inšpirovaná pekným prírodným prostredím. Na južných svahoch pohranického vrchu Málók dodnes kvitnú žlté hlaváčiky a ďalšie desiatky vzácnych lesostepných druhov rastlín. Lásku k rastlinám do Magdalény vštepil už jej otec, Michal Pindeš, pochádzajúci tiež z Pohranic, ktorý pracoval ako profesionálny vinctúr v Nitrianskej Blatnici, v Nitre a v Tesároch pri Topoľčanoch. Nečudo, veď Pohranice mali bohaté vinohradnícke tradície. Práve tu sa spomínajú vinohrady prvýkrát na Slovensku, a to v donačnej listine panovníka Gejzu I. v roku 1075. Magdaléna Záborská, vlastne vtedy ešte Magdaléna Pindešová študovala v Bratislave na Prírodovedeckej fakulte prírodopis-zemepis. V tom čase tam študoval botaniku aj Ján Záborský, rodák z Báčskeho Petrovca (Srbsko), ktorý pochádzal zo starého turčianskeho rodu (v r. 1353: Paulus de Zabor). Jeho predstavovať určite nemusíme, dlhé roky pracoval na Katedre botaniky PríF UK v Bratislave, je recenzentom niekoľkých zväzkov Flóry Slovenska, spoluautorom Slovenského botanického názvoslovia, Karyotaxonomického prehľadu flóry Slovenska a pod. (biografia: Bull. Slov. Bot. Spoločn. 22: 274; Osobnosti botaniky 566–567). Ich stretnutie sa stalo osudovým: Magdaléna sa vydala za Janka Záborského a bývali v Bratislave. Keďže obidvaja milovali prírodu, bolo iba otázkou času, kedy sa ich táto vášeň prepukne do spoločnej práce. A stalo sa. Kým RNDr. Ján Záborský písal vedecké práce najmä v spoluautorstve, Mgr. Magdaléna Záborská začala kresliť perokresby orgánov rastlín do niektorých týchto prác. Ilustrovala knihy, v ktorých mal obrázky aj Jindřich Krejča, legenda botanických ilustrátorov. Ide napríklad o diela v edícii Obrázková kvetena Slovenska, kde v prvom zväzku (Rastliny lesov a lúk I.), ktorý obsahuje aj morfológiu rastlín, mala až 54 ilustrácií. Aj v cudzojazyčných vydaniach týchto prác nachádzame jej perokresby (Blumen unserer Heimat, Pospolite rośliny środkowej Europy). Kresliť rastliny je tiež jedna forma botanizovania. Ilustrátor je často nútený sledovať aj také detaily, ktoré by mohli uniknúť pozornosti iných botanikov. A to nestačí iba pozorovať rastliny, ale treba ich aj zmysluplne a čitateľne reprodukovať. Ilustrátor musí mať talent, rešpekt a najmä zmysel pre presnosť. Navyše ide o činnosť na rozhraní s umením.

V hlavnom zamestnaní Magdaléna Záborská učila na základnej škole na ul. Červenej armády, neskôr na Húščavovej ul. v Bratislave. Často však navštevovala rodné Pohranice, kde sa venovala najmä záhradkárčeniu, prechádzala sa po okolitej prírode s manželom a navštevovali príbuzných. Tu „Magduš néni“ každý poznal. O pohranický vinohrad sa staral najmä Ján Záborský. Medzi pravidelne navštevovanými bol aj blízky príbuzný, Mgr. Ladislav Pindeš. Tento učiteľ zbieral prírodniny ako amatér a mal založený aj vlastný herbár (v jeho šľapajách pokračuje čiastočne aj jeho dcéra, Iveta Fehér Pindešová, ktorá minulý rok debutovala ako spoluautorka príspevku o slanomilnej vegetácii práve v Bull. Slov. Bot. Spoločn. 33: 145–151). A tu rodinná sága nekončí. Dcéra Magdalény a Jána Záborského, RNDr. Magdaléna Záborská ml. sa dala na dráhu lekárskej mikrobiológie a v súčasnosti je odbornou asistentkou a tajomníčkou na Mikrobiologickom ústave LF UK a UNB – Staré mesto v Bratislave. Práve ona sa trpezlivo a obetavo starala o Magdalénu Záborskú st. na sklonku jej života. Vieme, že bola to viac, ako obyčajná starostlivosť, za čo jej patrí naša veľká úcta a vďaka.

Magdalénu Záborskú sme odprevadili na jej poslednú cestu dňa 29. marca 2012 a bola pochovaná po boku svojho manžela na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave. Jej pamiatka ostáva navždy vrytá do srdca jej rodiny, známych a kolegov a jej príspevok do atlasov rastlín sa zapísal aj do dejín populárnej botaniky. Requiescat in pace!

ALEXANDER FEHÉR

K nedožitým 75-tým narodeninám Dr. Štefana Maglockého

Doc. RNDr. Štefan Maglocký, CSc. (19. 12. 1937–15. 3. 2008)

Vedecký pracovník Botanického ústavu SAV v Bratislave, v rokoch 1982–1990 vedúci Oddelenia geobotaniky, 1985–1990 zástupca riaditeľa ÚEBE SAV v Bratislave, hosťujúci docent na PríFUK v Bratislave, autor početných publikácií z oblasti výskumu vegetácie, vegetačného mapovania, krajinskej ekológie a ochrany biodiverzity, národný koordinátor za Slovensko pre prípravu vegetačnej mapy Európy.

Autor prvého Zoznamu vyhynutých, endemických a ohrozených taxónov vyšších rastlín flóry Slovenska a spoluautor jeho neskoršieho spracovania, ako aj spoluautor Červenej knihy...

Školiteľ ašpirantov a doktorandov v odbore botanika, člen, neskôr predseda komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác. Prednášal na univerzite v Bratislave a Nitre.

Dlhoročný člen a funkcionár Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV, jej zaslúžilý a čestný člen, člen národného komitétu pre program UNESCO Človek a biosféra a viacerých ďalších spoločností.

Bohatý je rad jeho ocenení, plakieta, medailí, medzi nimi Cena Slovenského literárneho fondu za vedeckú a odbornú literatúru, Zaslúžilý pracovník SAV, strieborná čestná plaketa SAV, Holubyho pamätná medaila SBS a ďalšie ocenenia.

Venoval sa aj literárnej činnosti, popularizácii botaniky a ochrany prírody, pôsobil v Spolku Slovákov v Maďarsku.

Pracovné zameranie, publikácie, zásluhy a životné úspechy dr. Maglockého sú témou viacerých publikácií (pozri: Feráková, V. 2010. Maglocký, Štefan. In Vozárová, M., Šipošová, H. et al. Osobnosti botaniky na Slovensku. Veda, Bratislava. p. 332–334). Cieľom tejto spomienky je pripomenúť si jeho záslužný život na stránkach časopisu, kde sám veľa písal a veľmi veľa urobil pre Slovenskú botanickú spoločnosť.

Obdiv si zaslúži umenie dr. Maglockého stvárniť svoj život s vedomím, že jeho dni sú spočítané: „Je mi ľúto že nebudem, ale som rád, že som bol. Mal som veľmi a veľa rád: prácu, rodinu, ľudí.“ Stretli sme sa naposledy v auguste 2007 neďaleko Ministerstva kultúry SR, kde sa snažil získať financie na vydanie pripravovanej publikácie o rodnom Pitvaroši. Vedela som, že je vážne chorý, aj to, že medzi únavnými procedúrami chemoterapie sa venuje písaniu, no prekvapilo ma, čo všetko dokáže pre tú knihu urobiť. Na moje počudovanie sa usmial a povedal: „Viem, mal by som počkať, kým mi bude lepšie, ale čo, ak mi lepšie už nebude?“ Som rada, že národopisná knižná publikácia Pitvaroš a pitvarošania vyšla predtým, ako sa jej spoluautor odobral na večnosť. Zomrel ako strom, postojácky.

TERÉZIA SCHWARZOVÁ

K vždyzeleným ihličnanom mám od detských rokov sviatočný, či posvätný vzťah. V tých časoch na Pitvaroši boli ihličnany vysadené len vo farskej záhrade pri kostole. Boli vzácne, výnimočné a posvätné. Domy murované z hlíny, ... svetlá večerov boli z petrolejových lúčok. Na vápnom vybielených stenách sa premietali zväčšené tieňové obrazy vecí a nás. Jednu ihličnatú haluz sme mali vyzdobenú a zavesenú na bielej stene, ako vianočný stromček – najkrajší voňavý kračúnsky reliéf. V návratoch porovnávam so stromami svojho detstva, s tými stromami, po ktorých som liezol. Pritiskal sa ku kmeňu, aby som nespadol. Na konároch som sa vysoko nad zemou usadil, oddychoval po námahe, po lezení. Bol to vzrušujúci a upokojujúci pocit väčšieho výhľadu i nadhľadu. Sladké a šťavnaté plody moruši som trhal ústami. Som vyššie ako vozy s koňmi. Som tak vysoko ako strecha na dome. Na Dolnej zemi boli moruše tie veľké stromy, z ktorých som sa díval na cestu, na ulicu. V porovnaní s nimi sú buky a jedle velebné. Nevyliezol by som na ne... vnímam, obdivujem, v prežívaní porovnávam.

(Maglocký, Š. 1987? Colloquium silvaticum. Veronica.)

*Duby, bresty, jasene, dubové háľky, vôňa kôry, lesných bylín,
je jar v Dorožmajke.*

*Majestátne kmene stromov ako fujary sa dvíhajú do korún.
Koruny ako harfy, sú plné vtáčích trilkov.*

(Maglocký, Š. 2007. Dorožmajka. In Maglocký, Š., Kožuch, M., Kakvicová, A., Majo, J., Macháčková-Bučanová, M., Kožuch, M., Maglocká, S. Pitvaroš a pitvarošania, p. 402.)

Les je zaviaty snehom. Velebné bezvetrie.

Vrcholová bučina je majestátnejšia a tichšia.

Nič stromami nelomcuje. Stoja nepohnute v závoji bielej hmly.

V priestore cítiť hĺbku. Takto ticho spia stromy.

Vlhký vzduch zvyšuje počuteľnosť.

Človek by šepkal, aby ich nezobudil.

(Maglocký, Š. 1999. Mapovanie vegetácie. sec. Vozárová, M., Šipošová, H. et al. 2010. Osobnosti botaniky na Slovensku. Veda, Bratislava. p. 328.)

**K nedožitým 80-tým narodeninám univ. prof. RNDr. Ladislava Šomšáka, DrSc.
(3. 3. 1932 – 2. 12. 2005)**

3. marca 2012 sme si pripomenuli nedožitú 80. narodeninu jednej z najvýraznejších postáv slovenskej botaniky (najmä geobotaniky) – univerzitného profesora RNDr. Ladislava Šomšáka, DrSc.

Prof. Šomšák sa narodil 3. 3. 1932 na samote Záhajnica pri obci Vondrišiel (dnes Nálepokovo, časť Záhajnica), v spišskej časti Slovenského rudohoria. V rokoch 1938–1945 navštevoval ľudovú školu v rodnej obci, potom meštiansku školu v Gelnici (1945–1947). Po jej ukončení, podobne ako otec a starší bratia, pracoval niekoľko rokov ako lesný robotník. Túžba po ďalšom vzdelávaní sa a bližšom poznaní krásnej prírody, v lone ktorej vyrastal, ho priviedla späť do školských lavíc. Najskôr to bola Jednoročná lesnícka škola v Liptovskom Hrádku (1950/1951), po absolvovaní ktorej bol do r. 1952 vedúcim Lesníckeho oddelenia ONV v Gelnici, potom Prípravný kurz pre vysoké školy v Jasove (1952/1953). Po maturite sa mu otvorila cesta k štúdiu biológie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, ktoré úspešne ukončil v r. 1958. Téma jeho diplomovej práce – *Lužné lesy Záhoria*, ktorú vypracoval pod vedením RNDr. A. Jurka, CSc., výrazne predznačila jeho ďalšie profesionálne smerovanie. Po skončení vysokej školy začal pracovať ako asistent, od r. 1961 ako odborný asistent na Katedre botaniky PriF UK, na ktorej vďaka dr. Jurkovi existovalo už od r. 1955 oddelenie geobotaniky. V r. 1963 predložil na obhajobu habilitačnú prácu *Močiarňa vegetácia medzidunových zníženín južnej časti Potiskej nížiny*. Po úspešnej habilitácii bol 1. 5. 1964 ustanovený za docenta geobotaniky. 1. 8. 1964 bol poverený vedením novozriadenej Katedry geobotaniky, v čele ktorej stál počas celej doby jej existencie. V r. 1981 sa stal vedúcim Katedry botaniky, geobotaniky a pedológie, ktorá vznikla na základe rozhodnutia MŠ SSR zlúčením Katedry geobotaniky s Katedrou systematickej botaniky a časťou Katedry mikrobiológie (od r. 1987 pod názvom Katedra botaniky a pedológie). V r. 1967 získal titul RNDr., v r. 1969 po odovzdaní (PriF UK, 1967) a obhájení kandidátskej dizertačnej práce *Vegetačné pomery alúvia dolného Hrona* vedeckú hodnosť kandidát vied (CSc.), v r. 1984 po obhajobe doktorskej dizertačnej práce *Jedliny Západných Karpát* (PriF UK, 1983) hodnosť doktor vied (DrSc.). V r. 1985 bol menovaný riadnym profesorom botaniky na Prírodovedeckej fakulte UK. Od r. 1992 až do náhlejšej smrti pôsobil ako pedagogický a vedecko-výskumný pracovník na osamostatnenej Katedre pedológie PriF UK. Takmer tri desaťročia, od 1. 10. 1962 do septembra 1991, popri pedagogickej práci zastával aj funkciu riaditeľa Botanicko-veľkoplošnej záhrady UK (v r. 1966–1981 súčasť Prírodovedeckej fakulty UK), kde sa o. i. zaslúžil o skvalitnenie jej výskumnej činnosti vytvorením funkčnej vedecko-výskumnej skupiny a o vybudovanie novej záhrady v Stupave. V r. 1975 prevzal aj funkciu riaditeľa Biologického pracoviska UK v Turčianskej Štiavničke, ktorého botanický úsek sa po prevode kaštieľa a parku do správy Generálneho riaditeľstva ZŤS v Martine od 1. 1. 1986 stal samostatnou súčasťou Botanicko-veľkoplošnej záhrady UK.

Už ako začínajúci vysokoškolák (v lete 1954) dostal možnosť pod vedením Dr. Jurka študovať ekosystémy zaplavovaných lužných lesov na Žitnom ostrove. Zmienené botanické a lesnícke po-

zorovania ho podľa vlastných slov (Slovenská republika 5, No. 71, 26. 3. 1997) očarili natoľko, že lužné lesy sa stali náplňou jeho diplomovej aj kandidátskej dizertačnej práce; o lužných lesoch z rôznych oblastí Slovenska uverejnil v r. 1959–2000 aj niekoľko súborných publikácií. Získané poznatky o synekológii lužných ekosystémov úspešne využíval aj v praxi, pri vyhodnocovaní vplyvu vodných diel na vegetáciu. Najprv pri plánovanom (ale nezrealizovanom) Vodnom diele Wolfsthal na rieke Morava, neskôr pri VD Kráľová a plánovanom VD Sered' – Hlohovec, najmä však pri dlhodobom štúdiu vplyvu Vodného diela Gabčíkovo – Nagymaros, zahŕňajúcom aj negatívne dôsledky úprav Dunaja v 60. rokoch 20. storočia. Významnou pomôckou pri hodnotení aktuálneho stavu vegetácie v záujmovom území posledne zmieneho vodného diela mu bola fytoocenologická mapa lužných lesov Polesia (neskôr LHC) Podunajské Biskupice, ktorú vypracoval spolu s dr. Jurkom v r. 1958. Pre štátnu ochranu prírody pripravil podklady pre vyhlásenie dvoch najväčších rezervácií lužných lesov na Slovensku – štátnych (v súčasnosti národných) prírodných rezervácií Horný les a Dolný les na nive Moravy (CHKO Záhorie), spolu s mapami ich reálnej vegetácie.

Na štúdiu lužných lesov v Pomoraví nadviazal dlhodobým výskumom vegetácie Záhorskej nížiny. Predmetom jeho záujmu boli spoločenstvá dubín, sekundárnych borín a agátín, ale aj rúbanská na pieskoch a ďalšie nelesné, prevažne sekundárne rastlinné spoločenstvá.

Ďalšou skupinou lesných fytoocenóz, ktorej sa podrobne venoval, boli spoločenstvá jedľových a jedľovo-smrekových lesov slovenskej časti Karpát. Súborne ich spracoval vo svojej doktorskej dizertácii (1983); čiastkové výsledky zo severného a severovýchodného Slovenska uverejnil v článkoch vo vedeckých časopisoch aj v monografických publikáciách. Podobne ako pri lužných lesoch, aj tu opísal viaceru nových jednotiek. Krátko pred smrťou vypracoval v spoluautorstve návrh na nové syntaxonomické členenie mezofilných bučín a jedľových bučín Západných Karpát (v úrovni podzvázov až subasociácií) podložený rozsiahlou synoptickou tabuľkou. Táto zaujímavá práca však ostala dodnes v rukopise, podobne ako štúdie o lesných spoločenstvách CHKO Horná Orava či bučinách Čergova.

Spoločne so širokým okruhom spolupracovníkov skúmal biotu dvoch významných biosférických rezervácií – Tatranského národného parku a Chránenej krajinskej oblasti (neskôr NP) Slovenský kras. Popri vlastnom fytoocenologickom štúdiu venovali značnú pozornosť aj aplikovanému výskumu, napr. produkčno-ekologickej analýze bylinnej zložky lesných fytoocenóz, vplyvu turistiky na rastlinné spoločenstvá (vrátane ich bryoflóry), stanoveniu parametrov turistickej únosnosti ekosystémov Vysokých Tatier, či využitiu výsledkov výskumu pri príprave návrhu na štátne prírodné rezervácie a chránené nálezkiská v Tatranskom národnom parku.

Jeho srdcovou záležitosťou však bola nesporne spišská časť Slovenského rudohoria, najmä širšie okolie jeho rodiska, kam sa po celý život rád vracal, aby v tichu drevenice načerpal silu a tvorivú energiu. Svedčí o tom aj široká paleta ním preskúmaných fytoocenóz – od lučných a pasienkových (najmä psicových) porastov cez vegetáciu mokradí, jelšiny, bučiny, reliktné boriny, lipovo-jedľové sutinové lesy a jedliny až po spoločenstvá sekundárnych smrečín. K okoliu Nálepškova sa viaže aj jeho posledný dlhodobý výskum, ktorý realizoval v spolupráci so širokým kolektívom odborníkov z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a Technickej univerzity vo Zvolene, vedením obce a Lesmi obce Nálepškovo. Predmetom výskumu bolo hromadné odumieranie sekundárnych smrečín v okolí Nálepškova, jeho príčiny, najmä však vhodné opatrenia smerujúce k priaznivému stavu pôd a obnovy lesa s prirodzeným druhovým zložením.

Počas celej aktívnej činnosti sa veľmi výrazne prejavovali jeho výnimočné organizačné schopnosti. Bol zodpovedným riešiteľom/koordinátorom početných úloh štátneho plánu základného

výskumu, neskôr garantom viacerých vedeckých projektov VEGA. Pritom aj zdanlivo odtážité témy dokázal využiť na kvalitný fytoocenologický výskum. Napr. v rámci úlohy *Taxonomický a ekologický výskum lesných drevín* (1966–1970) s vedeckou skupinou Botanickej záhrady a študentami geobotaniky realizoval syntaxonomický výskum lesných spoločenstiev (bučín, smrečín aj kosodreviny) s účasťou jarabiny vtáče (*Sorbus aucuparia*) vo vybraných horských celkoch Slovenska. Výsledky výskumu sa neskôr stali východiskom niekoľkých kvalifikačných prác aj syntaxonomických štúdií.

Ako správny pedagóg popri vedecko-výskumnej práci prakticky od začiatkov svojej profesionálnej dráhy venoval veľkú pozornosť popularizácii botaniky medzi širokou verejnosťou, či už v dennej tlači, rozhlase alebo v televízii. Osobitnú zmienku si zaslúži jeho spoluúčasť na tvorbe významných populárno-vedeckých knižných publikácií, ktoré svojou prístupnou a pútavou formou vďaka pokračujúcim reediciám ovplyvnili už niekoľko generácií záujemcov o slovenskú prírodu. Bol spoluautorom päťzväzkovej edície *Obrázková kvetena Slovenska* (Rastliny lesov; Rastliny vôd močiarov a lúk; Rastliny pieskov a strání), ktorá s výnimkou posledne zmieneneho titulu vyšla vo dvoch vydaniach. Do botanického zväzku edície *Z našej prírody* (od 3. vydania pod názvom *Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín*) spracoval kapitoly *Rastliny a ich spoločenstvá*, *Zákon a rastliny*, *Rastliny v prírodných spoločenstvách*, *Civilizácia a rastliny*; v špeciálnej časti *Charakteristiky stromov a krov, šachorovitých a sitinovitých rastlín a tráv*. Súčasne bol vedeckým redaktorom tejto publikácie, ktorá okrem opakovaných domácich vydaní vyšla aj vo viacerých cudzojazyčných mutáciách. Už tu boli rastliny do značnej miery zoskupené podľa farby ich kvetov. Toto usporiadanie naplno realizoval v publikácii *Farebný atlas rastlín*, ktorá taktiež našla značnú odozvu v zahraničí a bola preložená do niekoľkých jazykov. S veľkým záujmom a ohlasom sa stretol aj súbor farebných fotografií chránených rastlín, pripravený v spolupráci so známym fotografom Dušanom Slivkom.

Za vyvrcholenie jeho pedagogických snáh možno pokladať netradičné, široko koncipované skriptá *Flóra a fauna v rastlinných spoločenstvách strednej Európy (aplikovaná biocenológia)* pre poslucháčov Prírodovedeckej fakulty UK, v ktorých využil vlastné, takmer 50-ročné pozorovania a ca 20 rokov trvajúce konzultácie so špecialistami z radov zoológov. Pútavou a prístupnou formou v nich podal informácie o floristickom zložení a podrobnejšom členení vyšších vegetačných jednotiek (zväzov príp. podzväzov) vrátane pre ne charakteristických machorastov a húb, na biotopovej úrovni aj informácie o živočíchoch (stavovcoch i bezstavovcoch) viazaných na ten-ktorý biotop. Početné perokresby rastlinných a živočíšnych druhov (autori: K. Kučerová, P. Fábry) sú doplnené ich stručnou súbornou charakteristikou, vrátane aktuálnych slovenských názvov.

Popri početných vedeckých a populárno-vedeckých publikáciách si zmienku zaslúži aj *Index seminum...*, na zostavovaní ktorého sa podieľal spolu s hlavným záhradníkom a ďalšími pracovníkmi botanickej záhrady od svojho nástupu do funkcie riaditeľa až do r. 1979 (od r. 1980 sú uvedení konkrétni editori).

Neoddeliteľnou súčasťou jeho vedeckej tvorby sú aj početné rukopisné práce, o existencii časti ktorých sa však dozvedáme už len sprostredkovanne, zo zachovaných starších súpisov, citácií v publikáciách a pod. Medzi najvýznamnejšie patria záverečné správy čiastkových úloh štátneho plánu základného výskumu, často charakteru regionálnych monografií. Mnohé ďalšie práce rôzneho rozsahu vznikli na základe spoločenskej objednávky. Popri už spomenutých podkladoch pre štátnu ochranu prírody a vodohospodársku výstavbu tvoria ich podstatnú časť podkladové štúdie zamerané na inventarizáciu flóry a vegetácie v územiach s plánovanou výstavbou rôznych objektov (budov, malých vodných elektrární, jadrových elektrární, skládok, diaľničných úsekov a i.)

a posúdenie ich vplyvu na okolitú biodiverzitu, ktorých značnú časť vypracoval v posledných ca 10 rokoch života.

Pod vedením prof. Šomšáka svoje kvalifikačné práce dokončili a úspešne obhájili ca dve stovky diplomantov a desiatky doktorandov. Ako zapálený, charizmatiký pedagóg však ovplyvnil stovky ďalších študentov, ktorí navštevovali jeho nezabudnuteľné, pútavé prednášky a semináre z fytoecológie a príbuzných vedných disciplín, či absolvovali ním vedené terénne cvičenia. Jeho žiakmi boli mnohí súčasní významní fytoecológovia, rozptýlení na rôznych pracoviskách po celom Slovensku. V súvislosti s jeho menom preto právom možno hovoriť o bratislavskej geobotanickej škole.

K vedeckému a pedagogickému pôsobeniu sa s pribúdajúcimi rokmi logicky pridružovali rôzne funkcie. Bol členom viacerých komisií pre udeľovanie vedeckých a pedagogických hodností, Vedeckej rady Prírodovedeckej fakulty UK (1963–1989), Kolégia SAV pre biologické a poľnohospodárske vedy (1974–1984), ako aj členom Komisie pre živú prírodu pri MŠ SSR. V r. 1966–1990 pôsobil ako predseda Komisie pre horské ekosystémy programu MaB – Človek a biosféra. Jeho meno bolo dlhodobo späté s redakciou botanickej série časopisu Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, kde postupne prešiel viacerými funkciami: člen redakčného kruhu (1965–1970), člen redakčnej rady (1971–2000), hlavný redaktor (1974–1982), predseda redakčnej rady (1991–2000). Niekoľko rokov (1983–1989) bol tiež členom redakčnej rady časopisu Preslia.

Vedecko-pedagogická práca prof. Šomšáka bola ocenená viacerými vyznamenaniami: bronzovou (1970), striebornou (1972) a zlatou (1982) medailou PriF UK, bronzovou (1972), striebornou (1982) a zlatou (1987) medailou rektora UK v Bratislave, ako aj udelením Veľkej medaily sv. Gorazda in memoriam Ministerstvom školstva SR (2007). Slovenská botanická spoločnosť pri SAV ocenila jeho prínos pre rozvoj botaniky na Slovensku udelením titulu Zaslúžilý člen SBS (1982). Pri príležitosti nedožitých 75. narodenín si slovenská botanická, lesnícka a ochranárska obec pripomenula život a dielo prof. Šomšáka konferenciou *Lesy Slovenska, stav poznania, obnova, ekologická stabilita* (hotel Flóra, Čingov; 26.–28. 9. 2007). Jeho pamiatke boli venované aj čísla niektorých vedeckých časopisov (Acta Bot. Univ. Comen. 43, 2007; Reussia 4/1–2, 2007).

Prof. Šomšáka som mal možnosť spoznať z dvoch hľadísk – z pozície študenta, neskôr i z pozície zamestnanca. Vďaka jeho manželke pôsobiacej na Katedre fyziológie rastlín, ktorá záujemcov o botaniku orientovala (aj) na štúdium geobotaniky, sme sa s ním už od 1. ročníka vysokej školy stretávali v útulnej študentskej miestnosti v podkroví budovy Prírodovedeckej fakulty na Moskovskej ulici na zasadnutiach geobotanického študentského krúžku. Už vtedy nás zaujal, okrem zaujímavých prednášok a rozhovorov, svojím neformálnym, priateľským prístupom k študentom. Neskôr, už ako študenti geobotaniky sme si veľmi vážili, že nás bral nielen ako študentov odboru, ale už ako svojich budúcich kolegov. Ešte viac nás zbližili nezabudnuteľné 10-dňové terénne cvičenia z fytoecológie na východnom Slovensku. Hoci nás spolu s vynikajúcim znalcom tamojšej prírody Dr. Ľudom Dostálom od rána až do neskorého večera zanietene oboznamoval s lesnou i nelesnou vegetáciou Nízkych Beskýd, Východoslovenskej nížiny a Vihorlatu, napriek únave a nie najlepšiemu zdravotnému stavu si vždy našiel čas aj na spoločné večerné posedenie pri gitare a priateľský rozhovor. Ku koncu štúdia orientoval moje kroky na vtedajšie Biologické pracovisko UK v Turčianskej Štiavničke, kde mi ochotne prenechal na bývanie svoju pracovňu (jednu z mála obývatel'ných miestností v prevažne neobývatel'nom, chátrajúcom kaštieli). Viackrát som mal možnosť spoznať aj jeho ďalšie charakteristické črty – rozvahu, rozhl'adenosť (nielen v odbore), veľkorysosť, nadhľad nad vecou, predvídavosť, ochotu kedykoľvek sa zastať a brániť svo-

jich pracovníkov. Vždy sme sa mohli naňho spoľahnúť, cítiac jeho nezištnú podporu. Kedykoľvek som ho navštívil na katedre, napriek pracovným povinnostiam si vždy našiel čas aspoň na krátky priateľský rozhovor, pri káve a preňho neodmysliteľnej cigarete. Rovnako nevynechal ani jednu príležitosť navštíviť nás na našom pracovisku, živo sa zaujímajúc o naše pracovné i osobné úspechy, starosti i radosti.

Napriek postaveniu a úspechom, ktoré dosiahol, prof. Šomšák nezabúdal na jednoduché pomery a prostredie, v ktorom vyrastal. Po celý život ostal skromným človekom, ktorý sa rovnako bezprostredne dokázal porozprávať s kolegom z odboru ako aj s prostým zamestnancom lesnej správy. Vždy mal na pamäti slová svojho otca, ktoré mu povedal po úspešnej habilitácii: „Neviem, čo znamená slovo docent, ale ži tak, aby na tvojom pomníku bolo napísané: ‚Laco Šomšák – slušný človek‘.“

Na spomienkovom seminári k 50. výročiu Botanickej záhrady UK (1992) uzatváral referát o svojom takmer 30-ročnom pôsobení v botanickej záhrade výrokom istého uhorského historika: „Súdte nás za to, čo sme urobili, lebo len toľko sme mohli a smeli.“ On sám toho pre rozvoj botaniky na Slovensku ako aj ním vedených pracovísk urobil všetko, čo bolo v jeho silách. Chcel toho stihnúť ešte viac, jeho ďalšie plány však zmarila nečakaná smrť začiatkom decembra 2005. Ostáva na nás, jeho žiakov, pokračovať v jeho stopách a snažiť sa pridať ďalšie kamienky do mozaiky botanického poznania.

JÁN KLIMENT

Bibliografia prác prof. Šomšáka

a) publikované práce

1959

Šomšák, L. Rastlinné spoločenstvá lužných lesov Záhorskej nížiny. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 3: 515–564.

Jurko, A., Peciar, V., Májovský, J. & Šomšák, L. Fytocenologická mapa rašeliniska Bor pri Kline podľa stavu v roku 1955 (mierka 1: 1 000). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 3, 10–12, príloha.

– . Fytocenologická mapa rašeliniska Rudné pri Suche hore podľa stavu v roku 1955 (mierka 1:2000). Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 3, 10–12, príloha.

1961

Šomšák, L. Jelšové porasty Spišsko-gemerského Rudohoria. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 6: 407–459.

1963

Šomšák, L. Dubiny južnej časti Malej Fatry a ich ochrana. Českoslov. Ochr. Prír. 1: 146–164.

1964

Šomšák, L. Rastlinné spoločenstvá lužných lesov zasiahnuté výstavbou vodného diela na Dunaji. In Jeník, J. (ed.). Vegetační problémy při budování vodních děl. Nakladatelství ČSAV, Praha. p. 159–175.

- . Močiarňa vegetácia medzidunových zníženín južnej časti Potiskej nížiny. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 8, 10 (1963): 229–300.

1965

Šomšák, L. *Calla palustris* na hornom Pohroní. Biológia (Bratislava). 20: 554.

- . Niekoľko poznámok k výskytu druhu *Diphasium complanatum* (L.) Rothm. a *Diphasium issleri* (Rouy) Holub v povodí Hnilca. Biológia (Bratislava). 20: 548–551.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L., Záborský, J. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 1. Rastliny lesov. Obzor, Bratislava. 384 p.

1966

Šomšák, L. Botanická záhrada Prírodovedeckej fakulty UK. In Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, Bratislava, Sborn. I (1965). p. 189–190.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 2. Rastliny lesov. Obzor, Bratislava. 340 p.

1967

Šomšák, L. Erlenbruchwald von Bacúch (Bacúšska jelšina). Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 15: 1–12.

1968

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 3. Rastliny vôd, močiarov a lúk. Obzor, Bratislava. 352 p.

1969

Šomšák, L. Základy typizácie rastlinstva. Interné učebné texty. Katedra geobotaniky PriF UK, Bratislava. 90 p.

- . Prehľad vegetácie strednej Európy. Interné učebné texty. Katedra geobotaniky PriF UK, Bratislava. 164 p.

1970

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 4. Rastliny vôd, močiarov a lúk. Obzor, Bratislava. 352 p.

1971

Šomšák, L. Vegetationsverhältnisse des Zipser Teiles des Slowakischen Erzgebirges – Slovenské rudohorie II. (Phytocoenosen des Verbandes *Nardo-Agrostion tenuis* Sill. 33). Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 17: 61–97.

Fraňo, A., Jurko, A. & Šomšák, L. Böden und Wälder der Zempliner Hügel (Slowakei). Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 17: 1–60.

1972

Šomšák, L. Natürliche Phytozönosen des Flusslitorals im Unterlauf des Hron-Flusses. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 20: 1–91.

1973

Šomšák, L. Vegetationsverhältnisse des Zipser Teiles des Slowakischen Erzgebirges – Slovenské rudohorie III. (Verbreiteste Waldgesellschaften). Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 21: 1–29.

1974

Šomšák, L. Doc. RNDr. Anton Jurko, CSc. – päťdesiatnikom. Biológia (Bratislava). 29: 811–812.

1976

Šomšák, L. Doc. RNDr. Anton Jurko, CSc. – päťdesiatnik. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 24: 1–3.

– . Auenwälder des unteren Hron-Flusses. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 24: 5–92.

– . Fytocenózy borovicových kultúr a rúbanísk viatych pieskov na Záhorskej nížine. Biológia (Bratislava). 31: 241–251.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L., Záborský, J. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 1. Rastliny lesov. Ed. 2. Obzor, Bratislava. 384 p.

1978

Šomšák, L. *Carex alba* Scop. na Záhorskej nížine. Biológia (Bratislava). 33: 613–614.

– . *Botrychium multifidum* (S. G. Gmel.) Rupr. v spišskej časti Slovenského rudohoria. Biológia (Bratislava). 33: 837–838.

– . Vegetácia a flóra Slovenska vo vzťahu k civilizácii. Stud. Acad. Slov. 7/1978: 561–576.

– . Úvod do fytocenológie. Interné učebné texty. Katedra geobotaniky PriF UK, Bratislava. 146 p.

Šomšák, L., Slivka, D. & Zlatohlávek, L. Chránené rastliny Slovenska. Pressfoto, Bratislava.

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Z našej prírody. Rastliny, horniny, minerály, skameneliny. Príroda, Bratislava, 400 p. [vedecký redaktor, spoluautor]

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Aus unserer Natur. Pflanzen. Gesteine. Minerale. Fossilien. Ed. 1. VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag, Berlin. 388 p.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Obrázková kvetena Slovenska. 2. Rastliny lesov. Ed. 2. Obzor, Bratislava. 346 p.

Peciar, V. & Šomšák, L. Zomrela RNDr. Jurina Foltínová. Biológia (Bratislava). 33: 841–843.

1979

Šomšák, L. *Poo chaixii-Fagetum*, eine neue Assoziation in den Westkarpaten. Phytocoenologia. 6: 505–513.

– . Torfwälder fluvioglazialen Ablagerungen der Hohen Tatra. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 27: 1–58.

– . Ohrozené taxóny slovenskej flóry nížin a pahorkatín a úloha botanických záhrad. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Format. Protect. Nat. 5: 245–275.

– . The role of botanic gardens in the conservation of rare and threatened plants in Slovakia. Royal Botanic Gardens, Kew. p. 107–112.

Šomšák, L. & Háberová, I. Die Waldgesellschaften des Silica-Plateaus. Biol. Práce 25/2: 5–89.

Šomšák, L., Kubiček, F., Háberová, I. & Majzlanová, E. The influence of tourism upon the vegetation of the High Tatras. *Biológia (Bratislava)*. 34: 571–582.

1981

Šomšák, L. Zmeny vo flóre a vegetácii TANAPu od jeho uzákonenia. In Zborník referátov z konferencie k 30. výročiu uzákonenia Tatranského národného parku a k 25. výročiu uzákonenia Tatrzanského Parku Narodowego. Žilina. p. 262–279.

Šomšák, L., Bernátová, D. & Majzlanová, E. *Saxifraga caesia* L. vo Veľkej Fatre. *Biológia (Bratislava)*. 36: 81–83.

Šomšák, L., Slivka, D. & Zlatohlávek, L. Chránené rastliny Slovenska. Ed. 2. Pressfoto, Bratislava.

Šomšák, L., Kubiček, F., Jurko, A., Háberová, I., Šimonovič, V., Majzlanová, E., Šoltésová, A., Šoltés, R. & Rybárska, V. Vplyv zošľapovania na vegetáciu okolia Skalnatého plesa a Hrebienka vo Vysokých Tatrách. Zborn. Prác Tatransk. Nár. Parku. 22: 145–292.

Jurko, A., Kubiček, F. & Šomšák, L. Ecological and production characteristics of the undergrowth of mountain forests. *Folia Geobot. Phytotax.* 16: 153–179.

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. *Unsere Natur. Pflanzenreich und Gesteine*. Verlag Werner Dausien, Hanau. 392 p.

Krejča, J., Šomšák, L. (eds), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L. & Peciar, V. *Unsere Natur. Pflanzenreich und Gesteine*. Prisma Verlag, Gütersloh. 392 p.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. *Obrázková kvetena Slovenska*. 3. Rastliny vôd, močiarov a lúk. Ed. 2. Obzor, Bratislava. 360 p.

1982

Šomšák, L. *Gymnadenio-Nardetum* Moravec 1965 v doline Hnilca. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot.* 29: 27–38.

–. Fir forests of the Hnilec watershed (Slovenské rudohorie Mountains). *Biol. Práce*. 28/3: 5–57.
Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Krejča, J. *Świat roślin, skał i minerałów*. Ed. 1. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa, 401 p.

Kubiček, F. & Šomšák, L. The herb layer production of the fir forest in the eastern part of the Slovenské rudohorie Mountains. *Biol. Práce* 28/3: 59–178.

Májovský, J., Činčura, F., Feráková, V., Šomšák, L. & Krejča, J. *Obrázková kvetena Slovenska*. 4. Rastliny vôd, močiarov a lúk. Ed. 2. Obzor, Bratislava. 352 p.

1983

Šomšák, L. Spruce forests and fir-spruces communities of the western part of the Slovenské Beskydy and Oravská Magura mountains. *Folia Geobot. Phytotax.* 18: 137–160.

Šomšák, L. & Maláriková, M. Klassifikationsprobleme des Verbandes *Juncion trifidi* Krajina 1933 in der West-Tatra. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot.* 30: 17–31.

Kubiček, F., Šomšák, L., Šimonovič, V., Majzlanová, E., Háberová, I. & Rybárska, V. Influence of tourism on dwarf pine (*Pinus mugo*) communities in the Vysoké Tatry mountains. *Folia Geobot. Phytotax.* 18: 363–387.

Randuška, D., Šomšák, L. & Háberová, I. *Farebný atlas rastlín*. Obzor, Bratislava, 640 p.

– . Barevný atlas rostlin. Obzor, Bratislava & Profil, Ostrava. 640 p.

1984

- Šomšák, L. Doc. RNDr. Anton Jurko, DrSc. šesťdesiatročný. *Biológia* (Bratislava). 39: 919–925.
- . O obľube sa môžem len ťažko vyjadriť. *Živa*. 32 (70)/5: 199. Rozhovor s akad. maliarom J. Krejčom.
- Šomšák, L., Majzlanová, E. & Dostál, L. Tannenwälder im nordöstlichen Teil des Gebirges Nízke Beskydy. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot.* 31: 19–52.
- Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Świat roślin, skał i minerałów. Ed. 2. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. 401 p.
- Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Z našej prírody. Rastliny, horniny, minerály, skameneliny. Ed. 2. Príroda, Bratislava, 404 p.
- . Aus unserer Natur. Pflanzen. Gesteine. Minerale. Fossilien. Ed. 2. VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag, Berlin. 400 p.
- Šoltés, R. & Šomšák, L. Antropické vplyvy na bryoflóru modelového územia Tatranská Lomnica. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Format. Protect. Nat.* 9: 103–114.

1985

- Šomšák, L. *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939. In Mucina, L. & Maglocký, Š. (eds). A list of vegetation units of Slovakia. *Doc. Phytosociol. N. S.* 9: 217–219.
- Kubiček, F. & Šomšák, L. Production analyses of the herbaceous layer in flood-plain forests (suballiance *Ulmion* Oberd. 1953) of western Slovakia. *Ekológia (ČSSR)*. 4: 347–365.

1986

- Šomšák, L. Assoziation *Arunco-Salicetum capreae* (Hadač et al. 1969) em. Šomšák hoc loco im Zipserteil des Slovenské rudohorie-Gebirge. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot.* 33: 11–21.
- . Fir forests of northeastern Slovakia. *Biol. Práce*. 32/4: 1–146.
- Činčura, F., Feráková, V., Májovský, J., Šomšák, L., Záborský, J., Krejča, J. & Záborská, M. Blumen unserer Heimat. *Slovart*, Bratislava. 392 p.
- Feráková, V. & Šomšák, L. Dozent Májovský wird 65. *Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot.* 33: 3–6.
- Randuška, I., Šomšák, L. & Háberová, I. Barevný atlas rostlin. Ed. 2. Obzor, Bratislava & Profil, Ostrava. 640 p.

1988

- Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Świat roślin, skał i minerałów. Ed. 3. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. 401 p.
- Činčura, F., Šomšák, L., Záborský, J. & Krejča, J. Bäume und Sträucher unserer Heimat. *Slovart*, Bratislava. 392 p.
- Krejča, J., Šomšák, L. (eds), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L. & Peciar, V. *Rastlinski svet Evrope*. Ed. 1. Mladinska knjiga, Ljubljana. 374 p.

Staněk, O., Šomšák, L. & Pacl, J. Kvety a hory. Ed. 5. Šport, Bratislava. 132 p. Autor úvodného textu, p. 7–10.

1989

Hindák, F., Kuthan, J., Lisická, E., Pačlová, L., Pišút, I., Šoltés, R., Šoltésová, A. & Šomšák, L. Návrh na štátne prírodné rezervácie a chránené náleziská v Tatranskom národnom parku z botanického hľadiska. Zborn. Prác Tatransk. Nár. Parku. 29: 81–114.

1990

Šomšák, L. & Lancíková, L. Vegetationsverhältnisse im Spiš-Teil von Slovenské rudohorie IV. Saure Reliktkiefernwälder vom Tal Smolnícka dolina. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 37: 65–79.

Šomšák, L., Majzlanová, E., Kubiček, F., Šimonovič, V. & Šoltés, R. Fytoindikácia turistickej únosnosti Tatranského národného parku. Zborn. Prác Tatransk. Nár. Parku. 30: 123–161.

Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Świat roślin, skał i minerałów. Ed. 4. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. 401 p.

–. Atlas botanique. Champignons, plantes, minéraux d'Europe. Comptoir du Livre, Paris. 366 p.
Činčura, F., Feráková, V., Májovský, J., Šomšák, L., Záborský, J., Krejča, J. & Záborská, M. Pospolite rostliny středkovéj Europy. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. 391 p.

Randuška, I., Šomšák, L. & Háberová, I. Cvetovoj atlas rastenij. Obzor, Bratislava. 416 p.

1991

Šomšák, L. Fytogenofondové plochy pre jedľu bielu (*Abies alba* Mill.) v Západných Karpatoch. In Úlohy výskumu v zachovaní a reprodukcií genofondu lesov Slovenska v rokoch 1991–1993. Zborník prednášok. Dom techniky ČSVTS, Žilina. p. 70–73.

Majzlanová, E. & Šomšák, L. Súčasný stav vegetácie blízkeho okolia kameňolomu Obyce. Rosalia. 7: 73–80.

1992

Šomšák, L. Lipovo-jedľové sutinové lesy v povodí Hnilca. Biológia (Bratislava). 47: 323–329.

–. *Leucopium aestivum* L. vo vnútornej časti Záhorskej nížiny. Biológia (Bratislava). 47: 591–592.

Kubiček, F., Šomšák, L., Šimonovič, V. & Majzlanová, E. Biomass of dwarf pine (*Pinus mugo*) communities in the Vysoké Tatry Mountains I. Impact of trampling. Ekológia (ČSFR). 11: 181–190.

Kubiček, F., Šomšák, L., Šimonovič, V. & Szabo, J. Produkčno-ekologická a fytoecenologická charakteristika bylinnej vrstvy lesných ekosystémov troch tatranských dolín (Furkotská, Siedmich prameňov, Zadné Meďodoly). Zborn. Prác Tatransk. Nár. Parku. 32: 273–305.

1993

Šomšák, L. *Agrostio tenuis-Hierochloëtum repentis* ass. nova na Záhorskej nížine. Biológia (Bratislava). 48: 81–83.

–. *Cardamine amara* L. v spoločenstvách zväzu *Alnion glutinosae* na Záhorskej nížine. Biológia (Bratislava). 48: 417–420.

- Šomšák, L., Viceníková, A. & Mačor, S. *Cardamino-Alnetum incanae leucanthemetosum waldsteini* subsp. nova v Podtatranskej brázde. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 15: 37–41.
- Šomšák, L., Viceníková, A., Marková, L. & Šoltés, R. Vegetačná mapa lesov Podtatranskej kotliny (Časť I). Zborn. Prác Tatransk. Národ. Parku. 33: 179–192, mapa I–IV (príloha).
- Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Krejča, J. Świat roślin skał i mineralów. Oficyna Wydawnicza MULTICO, Warszawa. 401 p.
- Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Vágenknecht, V. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín. Ed. 3. Príroda, Bratislava. 395 p.
- Krejča, J. (ed.), Bělohávková, R., Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Velká kniha rostlin, hornin, minerálů a zkamenelín. Ed. 1. Príroda, Bratislava. 388 p.
- Kubiček, F. & Šomšák, L. Ecological analysis of the herb and moss layer in several fir and spruce forests (Vysoké Tatry Mountains). Ekológia (Bratislava). 12: 45–59.
- Kubiček, F., Šimonovič, V., Šomšák, L. & Minarčič, P. Biomass of dwarf pine (*Pinus mugo*) communities in the Vysoké Tatry Mountains II. Influence of emissions. Ekológia (Bratislava). 12: 31–43.

1994

- Šomšák, L. Syntaxonomický prehľad lesných rastlinných spoločenstiev. In Vološčuk, I. (ed.) et al. Tatranský národný park. Biosférická rezervácia. Gradus, Martin. p. 148–149 [text], 150–153 [tabuľkový prehľad spoločenstiev].
- Šomšák, L. & Kubiček, F. Phytocoenological and production evaluation of the original and secondary pine forests of Záhorská nížina lowland I. Alliance *Pino-Quercion*. Ekológia (Bratislava). 13: 335–348.
- Kubiček, F., Šimonovič, V. & Šomšák, L. Production-ecological parameters of the herb layer in coniferous forests. I. Biomass of the herb layer, the Belianske Tatry Mountains. Ekológia (Bratislava). 13: 145–153.

1995

- Šomšák, L. *Andromeda polifolia* L. v Slovenskom rudohorí. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 17: 79–80.
- Šomšák, L. & Kubiček, F. Phytocoenological and production evaluation of the original and secondary pine forests of Záhorská nížina lowland. II. Alliance *Carpinion* (*Melico uniflorae-Tilietum cordatae* ass. nova hoc loco). Ekológia (Bratislava). 14: 247–259.
- . *Plantago maritima* L. v Národnej prírodnej rezervácii Abrod na Borskej nížine. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 17: 80–82.
- . Genesis of flora and vegetation of the Danubian lowland in relation to the hydroelectric power structures Gabčíkovo-Nagymaros. In Mucha, I. (ed.). Gabčíkovo part of the Hydroelectric Power Project – Environmental Impact Review. Evaluation Based on two Year Monitoring. Faculty of Natural Sciences, Comenius University, Bratislava. p. 165–174.
- Šomšák, L., Gazdík, M. & Jankovičová, A. Dendroecology of selected flood plain trees of the Danubian lowland. In Mucha, I. (ed.). Gabčíkovo part of the Hydroelectric Power Project – Environmental Impact Review. Evaluation Based on two Year Monitoring. Faculty of Natural Sciences, Comenius University, Bratislava. p. 155–160.
- Nižnanská, M. & Šomšák, L. Vegetačné pomery. In Daniel, D. et al. Nálepko (Vondrišiel).

Monografia obce. Modrý Peter, Levoča. p. 34–44.

1996

Šomšák, L. Spútané vody Dunaja a rastlinstvo. Pôsobenie Vodného diela Gabčíkovo z pohľadu geobotanika. Roľnícke noviny. No. 41 (19. 2. 1996): 1, 3.

Šomšák, L. & Králik, J. Ekologické podmienky na prípravu ZOH. Projekt, revue slovenskej architektúry. 38, 1: 22–23.

Šomšák, L., Viceníková, A. & Mačor, S. Fytcenologická mapa prírodnej rezervácie Bor pri Podspádoch. Štúdie o Tatransk. Nár. Parku. 1 (34): 71–87.

Kubiček, F., Šimonovič, V., Minarčic, P. & Šomšák, L. Produkčná analýza bylinnej vrstvy niektorých menej zastúpených vápencových smrečín a jedlín Tatranského národného parku. Štúdie o Tatransk. Nár. Parku 1. (34): 89–108.

1997

Šomšák, L. (ed.). Rozpad sekundárnych smrečín obce Nálepko. Zborník zo seminára. Katedra pedológie PriF UK, Bratislava. 66 p.

Šomšák, L. & Šimurdová, B. Sekundárna progresívna sukcesia – významný faktor prirodzenej obnovy lesov obce Nálepko. In Šomšák, L. (ed). Rozpad sekundárnych smrečín obce Nálepko. Zborník zo seminára. Katedra pedológie PriF UK, Bratislava. p. 54–57.

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Vágenknecht, V. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín. Ed. 4. Príroda, Bratislava. 384 p.

Krejča, J. (ed.), Bělohlávková, R., Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a zkamenelín. Ed. 2. Príroda, Bratislava. 388 p.

1998

Šomšák, L. Flóra a fauna v rastlinných spoločenstvách strednej Európy (aplikovaná biocenológia). Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava. 308 p.

–. Synecological legalities of the floodplain forest regeneration. Ekológia (Bratislava). 17: 349–357.

Juráni, B., Mládek, J. & Šomšák, L. Školský atlas. Životné prostredie. Metodické pokyny pre učiteľov. Vojenský kartografický ústav, Harmanec. 15 p.

Kubiček, F., Šomšák, L. & Šimonovič, V. Root biomass of the root-herb layer in coniferous ecosystems of Slovakia. In Box, J. E. Jr. (ed.). Root demographic and their efficiency in sustainable agriculture, grasslands and forest ecosystem. Kluwer Academic Publisher, Dordrecht-Boston-London. p. 139–145.

1999

Šomšák, L. Flora and vegetation conditions of floodplain ecosystems. In Mucha, I. (ed.). Gabčíkovo part of the Hydroelectric Power Project – Environmental Impact Review. Evaluation Based on six Year Monitoring. Faculty of Natural Sciences, Comenius University, Bratislava. p. 241–245.

–. Podiel pracovníkov lesného hospodárstva TANAP-u na výchove botanikov. In Koreň, M. (ed.). Päťdesiat rokov starostlivosti o lesy TANAP-u. Zborník referátov z konferencie. Marmota

Press, Poprad, p. 133–134.

Šomšák, L. & Kubiček, F. To unlied 75 birthday of Doc. RNDr. Anton Jurko, DrSc. *Thaiszia-J. Bot.* 9: 91–93.

Kubiček, F. & Šomšák, L. Ciele produkčno-ekologického výskumu v TANAP-e. In Koreň, M. (ed.). *Päťdesiat rokov starostlivosti o lesy TANAP-u. Zborník referátov z konferencie.* Marmota Press, Poprad, p. 103–106.

2000

Šomšák, L. *Alnion glutinosae* Malcuit 1929 na Slovensku (Západné Karpaty). *Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot.* 40: 81–102.

Šomšák, L. & Kubiček, F. Phytocoenological and production evaluation of the original and secondary pine forests of the Borská nížina lowland. III. Alliance *Potentillo albae-Quercion petraeae* Zöl. et Jak. 1967. *Ekológia (Bratislava).* 19: 54–63.

Šomšák, L., Kubiček, F., Šimonovič, V. & Kromka, M. Herb layer biomass of the selected forest ecosystems in the Hnilec valley (Spiš part of the Slovenské rudohorie Mts). *Ekológia (Bratislava).* 19: 365–374.

Šomšák, L., Kubiček, F., Šimonovič, V. & Nižňanská, M. Ecological characteristic of the secondary pine forests in the Levočská kotlina basin. *Ekológia (Bratislava).* 19: 187–197.

Šomšák, L., Šimurdová, B., Lipták, J., Kromka, M. & Antoni, J. Accumulation of heavy metals by some forest tree species (*Tilia cordata* Mill., *Acer pseudoplatanus* L.). *Ekológia (Bratislava).* 19: 324–330.

Antoni, J., Šomšák, L. & Janský, L. Reversing the decline of secondary spruce forests in Slovakia's Western Carpathians. *Mountain Res. Developm.* 20, 2: 130–131.

Forgáč, M., Streško, V., Šomšák, L. & Šimonovičová, A. Biologická akumulácia ťažkých kovov v silne znečistenej pôde v aluviálnej oblasti Štiavnického potoka. *Mineralia Slov.* 32: 103–108.

Kubiček, F. & Šomšák, L. Aboveground herb and moss layer biomass in the pine forests of the Borská nížina lowland. *Ekológia (Bratislava).* 19: 258–262.

Šimurdová, B. & Šomšák, L. Asociácia *Gladiolo imbricati-Agrostietum tenuis* (Br.-Bl. 1930) Pawl. et Walas 1949 v Slovenskom rudohorí. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 22: 195–200.

2001

Šomšák, L. Zosnulý doc. RNDr. Anton Jurko, DrSc. ako pedagóg. In Halada, L. & Eliáš, P. (eds). *Ekologické vedy na konci 20. storočia. 2. ekologické dni, Nitra 18.–19. marec 1999.* Slovenská ekologická spoločnosť pri SAV, Bratislava, p. 21–23.

Šomšák, L. & Halušková, A. Development of glade vegetation after secondary spruce forest cutting in Spiš part of Slovenské rudohorie Mts. *Thaiszia – J. Bot.* 10: 171–180.

Šomšák, L. & Vykouková, I. Vegetation of seasonal roads in calamity spruce forests of Nálepkovo (Slovenské rudohorie Mts.). *Thaiszia – J. Bot.* 10: 165–170.

Bublinec, E. & Pichler, V. (eds) et al. [incl. Šomšák, L.]. *Slovenské pralesy – diverzita a ochrana. Slovak primeval forests – diversity and conservation. Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen.* 200 p.

Šimonovič, V. & Šomšák, L. Reálna vegetácia Žiarskej kotliny. In Izakovičová, Z. (ed.). *Krajinné plánovanie v 21. storočí. Zborník príspevkov z medzinárodného odborného seminára, Smolenice, 22.–23. 10. 2001. Ústav krajinnej ekológie SAV, Bratislava,* p. 142–151.

Šimonovič, V., Šomšák, L. & Nikodemová, Z. Some ecological characteristics of black locust

cultural forest communities in the protected landscape area Záhorie in the SW part of Slovakia. *Ekológia (Bratislava)* 20, Suppl. 4: 128–136.

2002

Šomšák, L. & Balkovič, J. Cyclic succession and plant biodiversity within the secondary spruce forests in the Hnilec river watershed. *Phytopedon*. 1: 45–51.

Šomšák, L., Juráni, B., Kromka, M., Vykouková, I. & Šimurdová, B. Indication of soils by plants I. – Luvisols, Albeluvisols and Planosols. *Phytopedon*. 1: 33–40.

Bernát, J., Kromka, M. & Šomšák, L. Microbial conditions in stages of the secondary-progressive succession in village of Nálepkovo territory (Slovenské Rudohorie Mountains). *Phytopedon*. 1: 7–16.

Kubiček, F. & Šomšák, L. Biomasa bylinnej vrstvy v lesných ekosystémoch regiónu Spiša. *Phytopedon, Suppl.* 1: 112–114.

Šimonovič, V., Šomšák, L., Kollár, J., Kanka, R. & Nikodémová, Z. Charakteristika spoločenstiev s agátom bielym na Borskej nížine. *Phytopedon, Suppl.* 1: 211–216.

2003

Šomšák, L. Effect of secondary spruce forests on phytoenvironment in the Slovenské Rudohorie Mountains. *Folia Oecol.* 30: 41–59.

–. Extinction of localities of *Diphysium*, *Sceptrydium* and *Botrychium* species under effect of succession in the part of the Slovenské rudohorie Mountains. *Phytopedon*. 2, 1: 51–58.

Šomšák, L., Šimonovič, V., Kollár, J. & Lakatošová, E. Phytocoenological map of the Danube river inundation of the part Dobrohošť – Sap. *Phytopedon*. 2, 1: 59–98.

–. Fytcocenologická mapa favostrannej inundácie Dunaja v úseku Dobrohošť – Sap, M 1: 30 000. In Lisický, M. J. & Mucha, I. (eds). *Optimalizácia vodného režimu ramennej sústavy v úseku Dunaja Dobrohošť – Sap z hľadiska prírodného prostredia*. Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava. sine pag. [vnútorná strana obálky]

Šomšák, L., Vykouková, I., Juráni, B., Kromka, M., Kopcová, A. & Košútová, K. Comparison of some soil-ecological and phytocoenological properties of secondary pine and spruce forests in the Slovenské rudohorie Mountains. *Phytopedon*. 2, 1: 27–33.

Kubiček, F. & Šomšák, L. Aboveground herb and moss layer biomass in forest ecosystems of the Spiš region (East Slovakia). *Ekológia (Bratislava)*. 22: 3–7.

Lisický, M. J., Mucha, I. (eds) et al. [incl. Šomšák, L.]. *Optimalizácia vodného režimu ramennej sústavy v úseku Dunaja Dobrohošť – Sap z hľadiska prírodného prostredia*. Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava. 207 p.

Pichler, V. (ed.) et al. [incl. Šomšák, L.]. *Patterns of Slovak primeval forests relevant to the Unesco World Natural heritage selection criteria*. Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica. 26 p.

2004

Šomšák, L. Vegetačné pomery horských a vysokohorských polôh Slovenska. In Zaušková, E. (ed.). *Horská a vysokohorská krajina. Zborník referátov z vedeckej konferencie pri príležitosti životného jubilea prof. Ing. Rudolfa Midriaka, DrSc. Technická univerzita, Zvolen*. p. 109–114.

Šomšák, L., Šimonovič, L. & Kollár, J. Phytocoenoses of pine forests in the central part of the Záhoriská nížina Lowland. *Biologia (Bratislava)*. 59: 101–113.

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Vágenknecht, V. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín. Ed. 5. Príroda, Bratislava. 396 p.

Krejča, J. (ed.), Bělohávková, R., Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a zkamenelín. Ed. 3. Príroda, Bratislava. 388 p.

2005

Šomšák, L., Šimonovič, V. & Kollár, J. Niektoré synekologické poznatky o lesnej vegetácii inundácie Dunaja. In Hlaváč, P. (ed.). Nové trendy v ochrane lesa a krajiny. Zborník vedeckých a odborných prác venovaný prof. Ing. Dr. h. c. Miroslavovi Stolinovi, DrSc. Technická univerzita, Zvolen. p. 85–90.

Zlinská, J., Šomšák, L. & Holecová, M. Ecological characteristics of studied forest communities of an oak-hornbeam tier in SW Slovakia. *Ekológia (Bratislava)*. 24, Suppl. 2: 3–19.

2006

Helexová, A., Šomšák, L. & Žarnovičan, H. The effect of ecological-sanitation measures on length of needles of Norway spruce (*Picea abies* Karst.) in district forest of the village of Nálepkovo. *Ekológia (Bratislava)*. 25: 412–421.

Helexová, A., Šomšák, L., Antoni, J., Kromka, M. & Kollár, J. The effect of sanitation measures on tree volume in young plantations of spruce (*Picea abies* (L.) Karst.) in forests of the village Nálepkovo. *Ekológia (Bratislava)*. 25: 102–112.

2007

Šomšák, L., Kromka, M., Antoni, J. & Žarnovičan, H. Heavy metals in soils of secondary spruce forests in the Slovenské rudohorie Mountains, and their accumulation by some trees. *Ekológia (Bratislava)*. 26: 437–444.

Krejča, J. (ed.), Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V., Šomšák, L. & Vágenknecht, V. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a skamenelín. Ed. 6. Príroda, Bratislava. 396 p.

Krejča, J. (ed.), Bělohávková, R., Červenka, M., Feráková, V., Háber, M., Kresánek, J., Pačlová, L., Peciar, V. & Šomšák, L. Veľká kniha rastlín, hornín, minerálov a zkamenelín. Ed. 4. Príroda, Bratislava. 388 p.

2009

Šomšák, L., Dlapa, P., Kollár, J., Kubiček, F., Šimonovič, V., Janitor, A., Kanka, R. & Šimkovič, I. Fire impact on the secondary pine forest and soil in the Borská nížina lowland (SW Slovakia). *Ekológia (Bratislava)*. 28: 52–65.

b) publikované rozhovory s prof. Šomšákom

1997

Malecová, J. Dnes: Ladislav Šomšák, univerzitný profesor, člen odbornej komisie pre rastlinstvo v oblasti Vodného diela Gabčíkovo: Výstavbou Vodného diela Gabčíkovo nezaničila ani jedna populácia rastlín ... Slovenská republika 5, No. 71 (26. 3. 1997), príl. Slovensko do toho!,

p. VI.

Malecová, J. Dnes: Ladislav Šomšák – profesor a botanik, odborník na problematiku lužných lesov v okolí Gabčíkova: Na Slovensku je toľko naslovovzatých odborníkov na problematiku lužných ekosystémov ako v nijakom štáte. Slovenská republika 5, No. 279 (4. 12. 1997), príl. Slovensko do toho!, p. VI.

1998

Malecová, J. Dnes: Ladislav Šomšák, profesor, botanik, odborník na problematiku lesov: Ostanú v Nálepko aj pre naše potomstvo nejaké lesy? Slovenská republika 6, No. 82 (8. 4. 1998), príl. Slovensko do toho!, p. VI.

[Redakcia]. Dialóg Les '98. Na aktuálnu tému: Úmorná práca generácií od katastrofy po obnovu lesa. Les 54, 12: 5–8.

Rozhovor redakcie so starostom obce Nálepko, riaditeľom Obecných lesov Nálepko, prof. Šomšák a ďalšími členmi riešiteľského tímu z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a Technickej univerzity vo Zvolene, študujúcimi rozpad sekundárnych smrečín v okolí obce.

c) rukopisné práce (výber)

1958

Jurko, A. & Šomšák, L. Fytcenologická mapa lužných lesov Polesia Podunajské Biskupice pri Bratislave. Msc., depon. in ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody Bratislava [kópia].

1960

Šomšák, L. Príspevok k poznaniu dubových lesov úpätia Malej Fatry. 37 p. Msc., depon. in Správa Národného parku Malá Fatra, Varín.

1962

Šomšák, L. Rašelinisko Bôľ pri Kráľovskom Chlenci – návrh na prírodnú rezerváciu. Msc., depon. in ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody Prešov.

– . Veľké jazero v južnej časti Potiskej nížiny – návrh na prírodnú rezerváciu. Msc., depon. in ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody Prešov.

1972

Šomšák, L. [et al.]. Botanická charakteristika a kategorizácia hodnôt prírodného prostredia ochranného pásma TANAPu, okres Liptovský Mikuláš. 34 p. Msc., depon. in Katedra pedológie Pri UK, Bratislava.

– . Botanická charakteristika a kategorizácia hodnôt prírodného prostredia ochranného pásma TANAPu, okres Dolný Kubín. 26 p. Msc., depon. in Katedra pedológie Pri UK, Bratislava.

1974

Šomšák, L. Správa k rekonštruovanej vegetácii mapového listu Smolník (M-34-114-C). 30 p. Msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.

Šomšák, L., Háberová, I. & Foltínová, J. Rekonštrukčná mapa vegetácie listu Rožňava (M-34-126-A). 56 p. Závěrečná správa, msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.

1975

Šomšák, L., Dzubinová, L., Fajmonová, E., Pitoniak, P., Petřík, A., Šimeková, J., Šoltésová, A. & Šoltés, R. Flóra a vegetácia Slovenského raja. I. časť. 114 p. Záverečná správa čiastkovej úlohy štátneho výskumu VI-1-4/18a, msc., depon. in Botanická záhrada UK & Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

1976

Šomšák, L. Flóra a vegetácia Tatier. Lesné spoločenstvá glacifluviálu Vysokých Tatier. 74 p. Záverečná správa, msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK.

–. Vegetačné pomery. Litorál. Zhodnotenie fytoecologicko-ekologického výskumu. In Floristický, faunistický a typologický výskum územia budúcej vodnej nádrže Kráľovná na dolnom Váhu, p. 108–137, 231. Msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

1978

Šomšák, L. Fytoceenózy lužného lesa „Horný les“ (alúvium Moravy). Podklady pre návrh na štátnu prírodnú rezerváciu. 15 p., fytoecologická mapa. Msc., depon. in Správa CHKO Záhorie, Malacky.

–. Rastlinné spoločenstvá a botanické hodnoty komplexu „Dolný les“ (alúvium Moravy). Podklady pre návrh na štátnu prírodnú rezerváciu. 18 p. + fytoecologická mapa. Msc., depon. in Správa CHKO Záhorie, Malacky.

Šomšák, L., Dúbravcová, Z. & Pačlová, L. Alpínska vegetácia Tatier (1. časť). 36 p., príl. Čiastková správa úlohy č. VI-1-4/4, msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

Šomšák, L., Kubíček, F., Šimonovič, V., Háberová, I. & Majzlanová, E. Antropické vplyvy na vegetáciu modelového územia Tatranská Lomnica. 43 p. Záverečná správa za VHČ 29/77, msc., depon. in Štátne lesy TANAP-u, Výskumná stanica a múzeum, Tatranská Lomnica.

1979

Šomšák, L. & Kubíček, F. Mapa reálnej vegetácie Starovodskej doliny, časť „Bukoviny“ (Slovenské rudohorie). Msc., depon. in Múzeum Spiša, Spišská Nová Ves.

1980

Šomšák, L. Flóra a vegetácia východnej časti Slovenského rudohoria. Jedľové lesy povodia Hnilec. 43 p., príl. Záverečná správa k čiastkovej úlohe VI-1-4/6, msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.

–. Flóra a vegetácia CHKO – Západné Tatry. Lesné spoločenstvá Babej hory a Piľska. 39 p. Záverečná správa k čiastkovej úlohe VI-1-4/4, msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.

Šomšák, L., Dúbravcová, Z., Lisická, E. & Pačlová, L. Vegetácia vápencových a dolomitových obvodov Západných Tatier. 39 p. Záverečná správa k čiastkovej úlohe VI-1-4/4, msc., depon. in Katedra botaniky PriF UK Bratislava.

Šomšák, L., Dzubinová, L., Fajmonová, E., Petřík, A., Pitoniak, P. & Uhlířová-Šimeková, J. Flóra a vegetácia Slovenského raja. 1. časť. Geobotanické mapovanie niektorých častí CHKO Slovenský raj. 116 p. Záverečná správa štátneho výskumu VI-1-4/5, msc., depon. in Botanická záhrada UK, Bratislava.

Šomšák, L., Majzlanová, E. & Kubíček, F. Vyhodnotenie predpokladaného vplyvu „Rekonštrukcie

- energetického strediska Slavošovských papierní, n. p. Slavošovce“ na prírodné prostredie. 69 p., msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.
- Kubiček, F. & Šomšák, L. Flóra a vegetácia východnej časti Slovenského rudohoria. Produkcia bylinnej vrstvy jedľových lesov povodia Hnilec. 89 p., príl. Záverečná správa k čiastkovej úlohe VI-1-4/6, msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.

1983

- Šomšák, L. Jedliny severovýchodného Slovenska. Sine pag. Správa z čiastkovej úlohy VI-1-5/03a, msc., depon. in Botanický ústav SAV, Bratislava.
- Šomšák, L., Majzlanová, E., Kubiček, F., Glesková, D. a Trnovský, I. Návrh na štátne prírodné rezervácie na lesnom fonde Tatranského národného parku. 113 p., mapa. Msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

1992

- Šomšák, L. Starovodské jedliny-Stratená, návrh na prírodnú rezerváciu. 3 p. Msc., depon. in Správa Národného parku Slovenský raj, Spišská Nová Ves.

1993

- Juráni, B., Antalová, S., Kromka, M. & Šomšák, L. Zvýšenie účinnosti biologických metód dekontaminácie pôd znečistených niklom a kadmim. 39 p., tabuľkové a grafické prílohy. Záverečná správa, msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

1994

- Králik, J. et al. [incl. Šomšák, L.]. Regionálny územný systém ekologickej stability mesta Bratislavy. 295 p., textové a mapové prílohy. Msc., depon. in ŠOP SR – Regionálne centrum ochrany prírody Bratislava.

1995

- Šomšák, L., Dlapa, P., Juráni, B. & Majzlan, O. Ekologické podklady obnovy lesa obce Nálepkovo. 62 p. Msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava & Lesy obce Nálepkovo, s. r. o.

1996

- Šomšák, L., Feráková, V., Kučerová, K., Kromka, M., Vykouková, I. & Almasyová, M. VD Sereď – Hlohovec. Floristický a fytoocenologický výskum. 71 p., príl. Msc., depon. in Katedra pedológie PriF UK, Bratislava.

1998

- Šomšák, L., Balkovič, J., Kromka, M., Kučerová, K., Majerčíková, A., Šimonovič, V., Šimurdová, B. & Vykouková, I. Rastlinstvo. In Meres, Š. & Vozár, J. (eds). Zhodnotenie ekologickej únosnosti regiónu Žiarskej kotliny. Sine pag. [36 p.]. Záverečná správa, msc., depon. in Ekologické laboratóriá spol. s r.o., Spišská Nová Ves.
- Šomšák, L. et al. Prírodné hodnoty rastlinných spoločenstiev Žiarskej kotliny (mierka 1 : 100000). In Meres, Š. & Vozár, J. (eds). Zhodnotenie ekologickej únosnosti regiónu Žiarskej kotliny. Záverečná správa, msc., depon. in Ekologické laboratóriá spol. s.r.o., Spišská Nová Ves.

1999

Jankovič, J., Longauer, R., Pacalaj, M., Krajmerová, D., Paule, L., Gömöry, D., Ištoňa, J., Čaboun, V., Vladovič, J., Šomšák, L., Križová, E., Ujházy, K. & Cibul'a, R. Hodnotenie stavu biodiverzity lesov. 155 p. Závèrečná správa, msc., depon. in Lesnícky výskumný ústav, Zvolen.

2001

Šomšák, L. Optimalizácia vodného režimu ramennej sústavy z hľadiska prírodného prostredia – expertízne vyjadrenie. In Mucha, I., Banský, L., Hlavatý, Z. & Rodák, D. (eds). Optimalizácia vodného režimu ramennej sústavy v úseku Dunaja Dobrohošť – Sap z hľadiska prírodného prostredia. Závèrečná správa. Časť 2/2. Zhrnutie názorov prírodovedných a ekologických expertov k optimalizácii vodného režimu v inundácii. Sine pag. (8 p.). Msc., depon. in Botanická záhrada UK, pracovisko Blatnica. [orig.: Konzultačná skupina Podzemná voda, spol. s r. o., Bratislava]

2002

Šomšák, L., Šimonovič, V., Kollár, J. & Lakatosová, E. Vypracovanie fytoecologickej mapy ľavostrannej inundácie Dunaja v úseku Dobrohošť – Sap. 37 p., príl. Sprievodná správa, msc., depon. in Botanická záhrada UK, pracovisko Blatnica. [orig.: Konzultačná skupina Podzemná voda, spol. s r. o., Bratislava]

Rastlinné spoločenstvá opísané prof. Šomšákom*

* Názvy asociácií opísaných inými autormi uvádzame v spojení s novopísanými subasociáciami bez autorskej citácie.

Fraxino-Ulmetum quercetosum Šomšák 1959

(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 3, 1959)

Caltho palustris-Alnetum glutinosae Šomšák 1961*

* Šomšák (Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 27, 1979) na základe dodatočného presnejšieho určenia populácií menotvorného druhu, vrátane typových lokalít v Slovenskom rudohorí, opravil meno asociácie na *Caltho laetae-Alnetum glutinosae*.

Cardamino amarae-Alnetum incanae Šomšák 1961

(obe Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot. 6, 1961)

– *leucanthesetosum waldsteinii* Šomšák, Vicieníková et Mačor 1993

(Bull. Slov. Bot. Spoločn. 15, 1993)

Caricetum gracilis stratiotetosum Šomšák 1964

Caricetum gracilis calamagrostietosum canescentis Šomšák 1964

Scirpo-Phragmitetum schoenoplectetosum tabernaemontani Šomšák 1964

Scirpo-Phragmitetum magnocaricetosum Šomšák 1964

Hydrocharido-Salicetum cinereae Šomšák 1964

Rubo caesii-Salicetum cinereae Šomšák 1964

Sphagno-Salicetum cinereae Šomšák 1964

Thelypterido-Salicetum cinereae Šomšák 1964

(všetko Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 8, 10 (1963), 1964)

- Agrostio rupestris-Nardetum* (Sillinger 1933) Šomšák 1971
Helictotricho planiculmes-Nardetum strictae Grebenščikov et al. ex Šomšák 1971
Soldanello montanae-Nardetum (Sillinger 1933) Šomšák 1971
– *callunetosum* (Svoboda 1933) Šomšák 1971
– *typicum* Šomšák 1971
(všetko Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 17, 1971)
Carici hirtae-Calamagrostietum epigei (Juraszek 1928) Šomšák 1976
Setario viridis-Erigeronetum canadensis Šomšák 1976
(obe Biológia (Bratislava) 31, 1976)
Poo chaixii-Fagetum Šomšák 1979
(Phytocoenologia 6, 1979)
Sphagno palustris-Piceetum Šomšák 1979
(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 27, 1979)
Carici montanae-Quercetum pedunculiflorae Šomšák et Háberová 1979
Melico uniflorae-Quercetum dalechampii typicum Šomšák et Háberová 1979
– *waldsteinietosum* (Jakucs et Jurko 1967) Šomšák et Háberová 1979
Poo nemoralis-Quercetum dalechampii Šomšák et Háberová 1979
– *typicum* Šomšák et Háberová 1979
– *luzuletosum nemorosae* Šomšák et Háberová 1979
Quercetum virgiliana Šomšák et Háberová 1979 prov.
Quercu pedunculiflorae-Populetum tremuli Šomšák et Háberová 1979
Seslerio heufleriana-Quercetum petraeae Šomšák et Háberová 1979
(všetko Biol. Práce 25/2, 1979)
Circaeo alpini-Abietetum Šomšák 1982
Soldanello hungaricae-Abietetum Šomšák 1982
(obe Biol. Práce 28/3: 5–57, 1982)
Gymnadenio-Nardetum caricetosum fuscae Šomšák 1982
(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 29, 1982)
Junco trifidi-Agrostietum rupestris (Szafer et al. 1923) Šomšák et Maláriková 1983
– *caricetosum sempervirentis* Šomšák et Maláriková 1983
– *festucetosum supinae* Šomšák et Maláriková 1983
– *helictotrichetosum versicoloris* Šomšák et Maláriková 1983
– *juncetosum trifidi* Šomšák et Maláriková 1983
Oreochloo-Salicetum herbaceae typicum Šomšák et Maláriková 1983
– *salicetosum kitaibeliana* Šomšák et Maláriková 1983 prov.
(všetko Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 30, 1983)
Galio rotundifolii-Abietetum festucetosum drymejae Šomšák, Majzlanová et L. Dostál 1984
(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 31, 1984)
Arunco-Salicetum capreae Hadač et al. ex Šomšák 1986
(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 33, 1986)
Carici albae-Abietetum (Březina et Hadač in Hadač et al. 1969) Šomšák 1986
Euphorbio dulcis-Abietetum Šomšák 1986
(obe Biol. Práce 32/4, 1986)
Deschampsio flexuosae-Pinetum sylvestris Šomšák et Lancíková 1990
(Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comen., Bot. 37, 1990)

- Tilio cordatae-Abietetum* Šomšák 1992
(*Biológia* (Bratislava) 47, 1992)
- Agrostio tenuis-Hierochloëtum repentis* Šomšák 1993
(*Biológia* (Bratislava) 48, 1993)
- Melico uniflorae-Tilietum cordatae* Šomšák et Kubiček 1995
– *typicum* Šomšák et Kubiček 1995
– *melitietosum* Šomšák et Kubiček 1995
(všetko *Ekológia* (Bratislava) 14, 1993)
- Carici elongatae-Alnetum glutinosae caricetosum ripariae* Šomšák 2000
(*Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comen., Bot.* 40, 2000)
- Luzulo pilosae-culti-Pinetum* Šomšák et al. 2000
(Šomšák, Kubiček, Šimonovič & Nižňanská; *Ekológia* (Bratislava) 19: 187–197, 2000)
- Luzulo pilosae-Quercetum roboris* Šomšák et al. 2002
(Šomšák, Juráni, Kromka, Vykouková & Šimurdová; *Phytopedon* (Bratislava) 1: 33–40, 2000)
- Aristolochio-Populetum nigrae* Šomšák et al. 2003
(Šomšák, Šimonovič, Kollár & Lakatošová; *Phytopedon* (Bratislava) 2, 1: 59–98, 2003)

Jubileá, nekrológy, spomienky a ďalšie biografické pramene o prof. Šomšákovi

- Antoni, J. 2007. Veľká medaila sv. Gorazda udelená Ministerstvom školstva SR. *Obecné noviny Nálepkovo*. 3/2007: 20–21.
- Antoni, J. 2012. Spomienka na univerzitného profesora Ladislava Šomšáka. *Obecné noviny Nálepkovo*. 1/2012: 4–5.
- Bartl, J. et al. 1992. Päťdesiat rokov Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského. *Univerzita Komenského, Bratislava*. 344 p.
- Burkovský, J. 2006. Opustil nás prof. Ladislav Šomšák, DrSc. *Chrán. Územia Slov. No.* 67: 50–51.
- Dlapa, P. & Kromka, M. 2006. Odišiel univerzitný profesor Ladislav Šomšák. *Naša univerzita*. 2006/6: 19.
- Hrabovec, I. 1993. Spomienka na profesora F. Nábélka a profesora J. M. Novackého. O tvorivej práci docenta J. Májovského a profesora L. Šomšáka, riaditeľov Botanickej záhrady UK. *Zprav. Bot. Zahrad.* 43: 45–49.
- Jurko, A. 1982. Doc. RNDr. Ladislav Šomšák, CSc. oslávil päťdesiatku. *Biológia* (Bratislava). 37: 534–535.
- Jurkovičová, V., Marhold, K., Matisová, V. & Šipošová, H. (eds). 1998. Kto je kto v botanike na Slovensku. *Slovenská botanická spoločnosť pri SAV & Botanický ústav SAV, Bratislava*, p. 190–191.
- Kochjarová, J. 2007. Prof. RNDr. Ladislav Šomšák, DrSc. (* 3. 3. 1932 – † 2. 12. 2005). *Reussia*. 4: 2–4.
- Kolektív OZ Palárikovo, 2006. Zomrel univerzitný profesor Ladislav Šomšák. http://www.lesy.sk/files/lesnik/2006/Lesnik_1_2006/opustili_nas.htm
- Krištof, A., Jančovič, D., Paška, L., Gabryš, J., Paule, L., Ondáš, J. & Železník, P. 1996. Pamätnica Lesníckej školy v Liptovskom Hrádku 1796–1996. *Arbora Publishers, Zvolen*, p. 192.
- Kromka, M. 2005. Zomrel univerzitný profesor Ladislav Šomšák. *Phytopedon*. 4, 1, sine pag.

(príloha).

- Kromka, M. & Čerušáková, D. 2006. Za profesorom Ladislavom Šomšákom. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 28: 290–291.
- Kubiček, F. 1992. Prof. RNDr. Ladislav Šomšák, DrSc., šesťdesiatročný. *Biológia (Bratislava)* 47: 597–598.
- Kubiček, F. & Dlapa, P. 2007. Professor RNDr. Ladislav Šomšák, DrSc. has passed away. *Acta Bot. Univ. Comen.* 43: 53.
- Nižňanská, M. 2010. Šomšák, Ladislav. In Vozárová, M. & Šípošová, H. (eds). *Osobnosti botaniky na Slovensku*. Veda, Bratislava. p. 503–504.
- Osoby, ktoré získali titul na UK. <http://int-app2.rec.uniba.sk/AbsolventiWeb/search.do>
- Vološčuk, I. 2008. Príspevok prof. Ladislava Šomšáka k výskumu jedľových ekosystémov Tatranského národného parku. *Phytopedon.* 7, 2: 192–196.

JÁN KLIMENT, MARTA NIŽŇANSKÁ, IVANA VYKOUKOVÁ